

NURT (24) *sb m*

nurt (16), **nort** (8); *nurt KochPs, KlonŻal, KlonFlis* (14); *nort BudBib* (2), *ZapKościer* (6).

nort z tekstów nie oznaczających ó.

sg N nurt (9). ◊ *A nurt* (5). ◊ *I nurt(e)m* (1). ◊ *L nurcie* (8). ◊ *pl A nurty* (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Prąd wody, rzeki; agmen a. impetus fluminis Cn* (6) : *ZBaw/ mię Boże/ bo weszły wody aż do dułze. [...] wzedłem do głębokości wod/ á nort zabrał mię [et flumen operuit me]. BudBib Ps* 69/2; *Ołtry [brzeg] pewnieyfy Flifom/ bo głęboki/ Przykry/ wyłoki. Y tego fię Nurt rad trzyma/ lecz winá Do niego/ bo w nim bywa Prądowiná KlonFlis Fv; Iáko gdy Iordan wpada w martwe morze/ Ołobny łobie nurt po wierzchu porze KlonFlis F4.*

Wyrażenia: »nurt rzeczny« (1): *Drudzy fię rospłynęli w zdroie wiekoćieczne/ Drudzy fię też rościekli w byłtre nurty rzeczne. KlonŻal B2.*

»nort wodny« (1): *Niech mię nie zabierze nort wodny [ne operiat me fluius aquarum]/ niech mię też nie poźrzę [!] głębokość/ á niech nie ząwiera nádemną łtudnia włt łwoich. BudBib Ps* 68/16.

W przén (1) : *Ná huk twych progów/ włzech przepąści [!] siły Iedná zá drugą nurty łwé złóżyły: Włzytki twé duchy y włzytki twé wáły W mię wderzáły. KochPs* 63.

2. *Koryto rzeki* (7) : *A gdy Wiłá nurt opuściwłzy łtáry/ Drze łobie nowy/ gdy zbierze bez miáry/ Ten dawny łtrumień/ dawnym też przezwiłkiem/ Zową Wiłłiłkiem. KlonFlis F2; W tym fię Słkárpáwá z Leniwką rozłtawa/ Ná łwoim Nurcie káżda z nich przełtawa. KlonFlis H; Słkárpáwá byłtra włzytkiey wiłły głowá/ Nurt łámorodny/ kopána záś owá Niełie do Gdańłká náłzę ołziminę KlonFlis H, F2v, G3v.*

Wyrażenie: »nurt główny« (1): *Owo ielł mátká w ktorey ielł nurt główny/ Tędy ielł drogá/ tędy frocht wárowny. Láchá názwano owę drugą drogę/ Wiłłną odnogę. KlonFlis F2.*

Szereg: »nurt abo wart« (1): (*marg*) *Alueus Nurt/ ábo wárt. (–) A nurt záś krzywy y gołćiniec główny/ Gdzie ma iłć łzkutá y dubas wárowny/ Wártem názywá [!] Rotman iuz nie młody/ Co łwiadom wody. KlonFlis F2v.*

3. *Głęboka woda, głębina* (5) : *Pátrzmý ná dzieci gdy fię vczá pływác/ Niż poczná o łwey mocy nurt przebywác/ Pod pierłi pęcherz ábo korek łcielá KlonFlis E2; Wędruyze trelem gdzie brzeg ielł wyłoki/ Y nurt głęboki. KlonFlis H4, F3, G.*

Wyrażenie: »nurt oceanowy« (1): *Więc przepłynáwłzy nurt Oceánowy/ Náłázł łwiát nowy. KlonFlis D2v.*

4. *Róg, zbieg dwu ulic* (6) :

Wyrażenie przyimkowe: »na norcie« (6): *a tak ten dom kupel ot vczywego Iana wyerłzbyęty na norczyé wyedle łzyebyę, a sdrugy strony Tomáłza pyłznyka ZapKościer 1585/59; darował pól placza Gruntem lełzáczy na norczye wyedle łzadzu páńłkyego ZapKościer 1587/70, 1584/43, 44, 1586/63v, 1588/74v; [uczywy wawrłzyncz Smukála kupyel dom na norcze myastka SłownickłsiągłłKłścier 143; uczywy marczyn karwayk kupyel domyck lełzáczy na norczye przeczýmku [naprzeciw] grzegorzowy ku (ł) nyerczykowy SłownickłsiągłłKłścier 143].*

Synonimy: 1. *prąd*; 2. *wart*.

Cf 1. [**NORA**]

AKtt